



Complexnummer: 511432

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Tuindorpbad

Aantal complexonderdelen

6

Monumentnummers van complexonderdelen

511433, 511434, 511435, 511436,
511437, 511438

Woonplaats

Hengelo

Gemeente

Hengelo

Provincie

Overijssel

Hoofdadres van hoofdobject

Vijverlaan 65, 7553 CD Hengelo

Complexomschrijving

Inleiding

Het Tuindorpbad bestaat uit een ZWEMVIJVER met BASSINS, een POMPGEBOUWTJE, een BADMEESTERSKANTOORTJE, een DIENSTWONING voor de badmeester, de (voormalige) KINDERKLEEDKAMER en WISSELKABINES. De vijver is aangelegd in 1920. In 1922 ontwierp architect A.K. Beudt het jeugdbad (het oostelijke bassin), de kinderkleedkamer, twee blokken met kleedkabinen en toiletten. De dienstwoning werd in 1923 gebouwd, de voeten-wasplaats tegen de kinderkleedkamer in 1934, het kinderbad (het westelijke bassin) in 1938 en de startsteiger in 1950.

De vormgeving van de vijver is, volgens de regels van de Engelse landschapsstijl, deels ingegeven door het aanwezige landschapspatroon. Het zwembad is ingericht als een grote vijver in een park, waar men kan wandelen, zwemmen en schaatsen. Rond de vijver zijn verschillende solitaire bomen geplant en zijn de grotere en duurdere huizen van het Lansink gebouwd. De ligwei die oorspronkelijk bij de vijver was aangelegd, ontbreekt. De kassa en de oorspronkelijke wisselkabinen voor heren zijn verdwenen, de betonnen vloerplaat ligt er nog. Rond 1995 is een restauratie gestart, waarbij de onderdelen in fases worden gerestaureerd en de kleurstelling van donkerbruin en wit wordt vervangen door de (waarschijnlijk oorspronkelijke) kleuren groen, wit, geel. Het oorspronkelijke winkeltje en toiletten is geheel vervangen door nieuwbouw en daarmee voor bescherming niet van belang; ook het geheel nieuwe douchegebouw valt buiten de bescherming. De kinderkleedkamer, waar eveneens de loketten voor het



afgeven van de kleding waren, wordt verbouwd tot multifunctionele zaal. In de voorgevel (Z) van de woning is o.a. een groot venster toegevoegd.

Het Tuindorpbad maakt deel uit van tuindorp 't Lansink, dat werd ontworpen in opdracht van de Hengelosche Bouwvereniging die in 1867 door de fa. Gebr. Stork en Co. was opgericht. In de periode 1911-1929 werd in drie fases door Karel Muller, P.H. Wattez en L.A. Springer aan de ontwerpen van 't Lansink gewerkt. Na 1945 voegden A.K. Beudt en Van Broekhuizen een laatste deel aan het tuindorp toe. Model voor 't Lansink stonden de Engelse tuindorpen. In de architectuur is naast hoofdzakelijk Engelse invloed ook sprake van Duitse elementen. In Nederland is het tuindorp uniek dankzij de gaafheid van de aanwezige aanleg, groenstructuur en architectuur. Het bouwterrein van het eerste deel van 't Lansink moest opgehoogd worden. De zandput die daardoor ontstond liep dankzij de nabijheid van de Waterleiding vol met water. De zo ontstane vijver kreeg op verzoek van de omwonenden een definitieve vorm en werd door K. Muller en P.H. Wattez gebruikt als centrum in het stedenbouwkundig plan voor de tweede fase van 't Lansink. Deze fase besloeg de periode 1917-1926.

De twee bassins zijn in het zuidelijke deel van de vijver aangelegd, met rechts erachter (ZW) het pompgebouwtje. Op de oever aan de zuidkant staat - vanaf het water gezien - vooraan het badmeesterskantoor, daarachter (Z) zijn de wisselkabinen voor dames gebouwd, en rechts (O) de kinderkleedkamer en het daaraan vastgebouwde woonhuis. Oorspronkelijk was hier de ligwei. Zuidelijk van de kinderkleedkamer ligt de betonnen vloerplaat van de verdwenen wisselkabinen voor heren.

Waardering

De zwemvijver en bijbehorende gebouwen zijn van cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege:

- de ruimtelijke en functionele relatie met de andere onderdelen van 't Lansink
- de aandacht voor de vormgeving van de gebouwtjes
- de plaats die Tuindorpbad 't Lansink inneemt in het oeuvre van architect A.K. Beudt
- de ensemblewaarde van het complex
- de zeldzaamheid van zwemvijvers in Nederland
- de gaafheid



Monumentnummer*: 511433

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 maart 1999
Kadaster deel/nr: 82847/149

Complexnummer

511432

Complexnaam

Tuindorpbad

*Woonplaats**

Hengelo

*Gemeente**

Hengelo

*Provincie**

Overijssel

*Straat**

Vijverlaan

*Nr**

65

*Toev.**

*Postcode**

7553 CD

*Woonplaats**

Hengelo

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Hengelo Overijssel

*Sectie**

I

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

724

*Rijksmonumentomschrijving***

omschrijving

Aan de noordkant heeft de uit 1920 daterende ZWEMVIJVER een rechte oever, aan de zuidkant heeft de vijver een lobvormige omtrek. Op ronde betonnen pijlers steunen de betonnen steigers van de rechthoekige BASSINS, die gedeeltelijk zijn bekleed met metselwerk, hout en damwandprofielen. Op de steigers rondom het jeugdbad staan ronde startblokken van beton met overstekende stapstenen van grindbeton. Op de noordoosthoek van de steiger van het jeugdbad is de duikplank van stalen buizen en hout vastgeklonken in een betonnen sokkel.

Achter de bassins (Z) een betonnen trap van zes treden over de gehele breedte van het complex. Bovenin de trap bij het jeugdbad is een half rond voetenbad uitgespaard.

Waardering

Cultuurhistorisch en stedenbouwkundig van algemeen belang vanwege:

- de ruimtelijke en functionele relatie met de andere onderdelen van het Tuindorpbad
- de zeldzaamheid van zwemvijvers in Nederland
- de gaafheid

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Sport, recreatie, vereniging en horeca

Sport en recreatie

Badinrichting



Monumentnummer*: 511434

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 maart 1999
Kadaster deel/nr: 82847/140

Complexnummer

511432

Complexnaam

Tuindorpbad

*Woonplaats**

Hengelo

*Gemeente**

Hengelo

*Provincie**

Overijssel

*Straat**

Vijverlaan

*Nr**

65

*Toev.**

*Postcode**

7553 CD

*Woonplaats**

Hengelo

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Hengelo Overijssel

*Sectie**

I

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

724

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Het rond 1920 gebouwde POMPGEBOUWTJE is boven een bakstenen plint opgetrokken in geschilderd hout op een driehoekige plattegrond onder een tentdak van golfplaten. Op de top is een Indonesisch terracotta vrouwenkopje geplaatst.

Aan de zuidkant bevindt zich een kleine rechthoekige aanbouw eveneens onder een golfplaat.

Waardering

Het pompgebouwtje is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege:

- de ruimtelijke en functionele relatie met de andere onderdelen van het Tuindorpbad
- de vormgeving en detaillering van het houten gebouwtje
- de plaats die Tuindorpbad 't Lansink inneemt in het oeuvre van architect A.K. Beudt -de gaafheid

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Monumentnummer*: 511435

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 maart 1999
Kadaster deel/nr: 82847/142

Complexnummer

511432

Complexnaam

Tuindorpbad

*Woonplaats**

Hengelo

*Gemeente**

Hengelo

*Provincie**

Overijssel

*Straat**

Vijverlaan

*Nr**

65

*Toev.**

*Postcode**

7553 CD

*Woonplaats**

Hengelo

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Hengelo Overijssel

*Sectie**

I

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

724

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Het rond 1920 gebouwde BADMEESTERSKANTOORTJE is over één bouwlaag opgetrokken in geschilderd gepotdekseld hout, op een rechthoekige plattegrond onder een overstekend schilddak met asfaltpapier. Tegen de noordgevel is een driezijdige erker gebouwd, aan de westkant zijn betegelde fonteintjes geplaatst in een driezijdige gemetselde en geschilderde nis. In de erker bevindt zich een deur en twee vensters, in de oostelijke gevel een tweeruits venster.

Waardering

Cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig van algemeen belang vanwege:

- de ruimtelijke en functionele relatie met de andere onderdelen van het Tuindorpbad
- de plaats die Tuindorpbad 't Lansink inneemt in het oeuvre van architect A.K. Beudt
- de vormgeving van het houten gebouwtje
- de gaafheid

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Sport en recreatie

Functie

Badinrichting

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Monumentnummer*: 511436

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 maart 1999
Kadaster deel/nr: 82847/137

Complexnummer

511432

Complexnaam

Tuindorpbad

*Woonplaats**

Hengelo

*Gemeente**

Hengelo

*Provincie**

Overijssel

*Straat**

Vijverlaan

*Nr**

65

*Toev.**

*Postcode**

7553 CD

*Woonplaats**

Hengelo

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Hengelo Overijssel

*Sectie**

I

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

724

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

De DIENSTWONING uit 1923 voor de badmeester is over één bouwlaag opgetrokken in geschilderd gepotdekseld hout, op een rechthoekige plattegrond onder een overstekend zadeldak. De beschoten geveltoppen van de zijgevels bestaan uit geschilderde planken, onder de goten van de langsegevels vormen de latten een fries. Door middel van een platgedekt tussenlid is de woning aan de oostkant gekoppeld aan de voormalige kinderkleedkamer. In dit tussenlid zijn aan de voorzijde (Z) een deur met een venster, een tweeruits venster en een venster met vier zijlichten geplaatst. Het venster in de deur en de zijlichten worden evenals de bovenlichten van de andere vensters beëindigd onder afgesneden hoeken.

De linker zijgevel (W) is geleed door drie vensters met drieruits bovenlichten. De achtergevel (N) aan de vijverkant door een venster met bovenlicht en een deur met zijlicht in het tussenlid.

Waardering

De dienstwoning voor de badmeester is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege:

- de ruimtelijke en functionele relatie met de andere onderdelen van het Tuindorpbad -de plaats die Tuindorpbad 't Lansink inneemt in het oeuvre van architect A.K. Beudt

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



- de vormgeving
- de gaafheid

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Dienstwoning(K4)



Monumentnummer*: 511437

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 maart 1999
Kadaster deel/nr: 82847/139

Complexnummer

511432

Complexnaam

Tuindorpbad

*Woonplaats**

Hengelo

*Gemeente**

Hengelo

*Provincie**

Overijssel

*Straat**

Vijverlaan

*Nr**

63

*Toev.**

*Postcode**

7553 CD

*Woonplaats**

Hengelo

Situering

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Hengelo Overijssel

*Sectie**

I

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

724

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

De voormalige KINDERKLEEDKAMER uit 1922 is over één bouwlaag opgetrokken in geschilderd gepotdekseld hout, op een rechthoekige plattegrond onder een licht hellend overstekend zadeldak met asfaltpapier. De geveltoppen van de zijgevels zijn voorzien van witte beschotten.

De westelijke eindgevel van de kleedkamer sluit aan op het tussenlid van de dienstwoning. In de oostelijke eindgevel is een betegeld voetbad met vaste krukjes geplaatst in een driezijdige gemetselde en wit geschilderde nis. In de nis zijn vier zestienruits vensters onder afgesloten hoeken geplaatst. De zuidelijke langsgevel is blind, aangezien de loketten waar de kleding werd afgegeven nu permanent gesloten zijn. De noordelijke gevel wordt in beslag genomen door twaalf zestienruits vensters onder afgesloten hoeken en een dubbele deur met rechtgesloten twaalfruits vensters.

Waardering

De voormalige kinderkleedkamer is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege:

- de ruimtelijke en functionele relatie met de andere onderdelen van het Tuindorpbad
- de plaats die Tuindorpbad 't Lansink inneemt in het oeuvre van architect A.K. Beudt

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



- de vormgeving
- de gaafheid

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Sport en recreatie

Functie

Kleedgelegenheid



Monumentnummer*: 511438

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 maart 1999
Kadaster deel/nr: 82847/144

Complexnummer

511432

Complexnaam

Tuindorpbad

*Woonplaats**

Hengelo

*Gemeente**

Hengelo

*Provincie**

Overijssel

*Straat**

Vijverlaan

*Nr**

65

*Toev.**

*Postcode**

7553 CD

*Woonplaats**

Hengelo

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Hengelo Overijssel

*Sectie**

I

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

724

*Rijksmonumentomschrijving***

De WISSELKABINES bevinden zich in een gebouw dat in geschilderd gepotdekseld hout over één bouwlaag is opgetrokken op een rechthoekige plattegrond, onder een overstekend zadeldak met asfaltpapier. De gevelwanden staan op kleine pootjes/blokjes op een betonnen vloer. De toppen in de eindgevels (O en W) zijn voorzien van windveren en gevelbeschoot. De deurposten van de hokjes in de langsgevels (N en Z) zijn aan de bovenzijde geprofileerd met afgesneden hoeken. De deurstijlen steken uit aan de boven- en onderkant en zijn afgeschuind.

Waardering

Het gebouw met de wisselkabinen is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege:

- de ruimtelijke en functionele relatie met de andere onderdelen van het Tuindorpbad
- de plaats die Tuindorpbad 't Lansink inneemt in het oeuvre van architect A.K. Beudt
- de vormgeving van het houten gebouwtje
- de gaafheid

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Sport en recreatie

Functie

Kleedgelegenheden

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument